

Not 24

Högsta förvaltningsdomstolen meddelade den 23 maj 2019 följande beslut (mål nr 755-19).

Bakgrund

1. Efter ansökan av Omsorgsstyrelsen i Avesta kommun beslutade Förvaltningsrätten i Falun att J.N. skulle beredas vård enligt 1 och 2 §§ lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU. J.N:s vårdnadshavare överklagade förvaltningsrättens dom till Kammarrätten i Sundsvall. M.S., som var förordnad som offentligt biträde och ställföreträdare för J.N., överklagade inte förvaltningsrättens dom. I egenskap av ställföreträdare anförde hon att hon ansåg att överklagandena till kammarrätten skulle avslås. J.N:s egen uppfattning var dock att vårdnadshavarnas yrkanden skulle bifallas. Kammarrätten avslag vårdnadshavarnas överklaganden. Samma dag som kammarrätten meddelade sin dom fyllde J.N. 15 år.

Yrkanden m.m.

2. J.N. överklagar kammarrättens dom.

Skälen för avgörandet*Rättslig reglering m.m.*

3. Enligt 36 § andra stycket LVU har den unge rätt att själv föra sin talan i mål och ärenden enligt lagen om han eller hon har fyllt 15 år. Barn som är under 15 år utövar sin talerätt genom sin ställföreträdare.

4. I förarbetena till lagstiftningen anges det att ställföreträdaren ska ta tillvara barnets intresse. Ställföreträdaren bör framföra de synpunkter och önskemål som barnet har (prop. 1994/95:224 s. 57). Högsta förvaltningsdomstolen har i HFD 2014 ref. 38 uttalat att om den unge uppnått viss mognad och klart gett uttryck för att han eller hon vill att ett avgörande ska överklagas ska ställföreträdaren se till att så sker. Detta kan innebära att ställföreträdaren t.ex. har att överklaga ett fastställt beslut om omedelbart omhändertagande även om ställföreträdaren anser att beslutet bör bestå.

5. Enligt 33 § andra stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291) får en förvaltningsdomstols beslut överklagas av den som avgörandet angår om det gått honom eller henne emot.

6. Av RÅ 2010 ref. 24 framgår att när en kammarrättsdom innebär att förvaltningsrättens dom inte ändras, kan kammarrättens dom inte anses ha gått emot den som inte överklagat förvaltningsrättens dom, oaktat dennes inställning till överklagandet i kammarrätten.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

7. J.N:s ställföreträdare har inte för hans räkning överklagat förvaltningsrättens dom. Kammarrättens dom innebär att förvaltningsrättens dom inte ändras. Vid sådant förhållande har J.N. inte rätt att föra talan mot kammarrättens dom. Att J.N. nu har fyllt 15 år ändrar inte denna bedömning. Hans överklagande ska därför avvisas.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen avvisar överklagandet.

Högsta förvaltningsdomstolen fastställer vad kammarrätten beslutat om sekretess.

I avgörandet deltog justitieråden *Saldén Enérus*, *Andersson* och *Anderson*. Föredragande var justitiesekreteraren Emma Granberg.

Förvaltningsrätten i Falun (2018-11-28, ordförande Berglund):

[text här utelämnad]

Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten att det föreligger brister i vårdnadshavarnas omsorg om J.N. som innebär en påtaglig risk för att J.N:s hälsa och utveckling skadas. Det saknas enligt förvaltningsrättens mening förutsättningar för frivillig vård. Samtliga förutsättningar i 1 § andra stycket och 2 § LVU för att bereda J.N. vård är därmed uppfyllda. Det finns skäl för att domen ska gälla omedelbart. – Förvaltningsrätten beslutar att J.N. ska ges vård med stöd av 1 och 2 §§ LVU. Domen gäller i denna del omedelbart. [...] Förvaltningsrätten bestämmer att sekretessen enligt 26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta gälla för uppgifter om enskilds personliga förhållanden som lagts fram vid den muntliga förhandlingen inom stängda dörrar och som inte tagits med i denna dom.

J.N:s vårdnadshavare överklagade förvaltningsrättens dom och yrkade att omsorgsstyrelsens ansökan om beredande av vård enligt 1 och 2 §§ LVU skulle avslås.

Omsorgsstyrelsen och J.N:s ställföreträdare ansåg att överklagandena skulle avslås. J.N. medgav för egen del att vårdnadshavarnas yrkanden skulle bifallas.

Kammarrätten i Sundsvall (2019-01-28, Odmark, Hamrin och Bergkvist):

[text här utelämnad]

Båda vårdnadshavarna uppger att de samtycker till de frivilliga insatser som är nödvändiga. Det kan dock konstateras att samtyckena innehåller reservationer och att J.N. har en mycket stark egen vilja som föräldrarna har svårt att stå emot. Samtyckena kan därmed inte anses tillräckliga för att garantera att J.N. får behövlig vård. J.N. ska därför beredas vård med stöd av LVU och vårdnadshavarnas överklaganden avslås. – Kammarrätten avslår överklagandena. [...] Kammarrätten fastställer förvaltningsrättens beslut om sekretess och bestämmer att sekretessbestämmelsen i 26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen ska fortsätta att vara tillämplig för de uppgifter om enskilds personliga förhållanden som lagts fram vid kammarrättens muntliga förhandling inom stängda dörrar och som inte tagits in i denna dom.